

ગુજરાત સ્ટેટ એલિજબીલિટી ટેસ્ટ

GSET અભ્યાસક્રમ

વિષય: સમાજકાર્ય

કોડ નંબર: ૨૫

અનુક્રમણિકા:

- યુનિટ I: સમાજકાર્યનો વિકાસ અને લાક્ષણિકતાઓ.
- યુનિટ II: સમાજ, માનવ વર્તન અને સમુદાયો.
- યુનિટ III: વ્યક્તિઓ અને જૂથો સાથે સમાજકાર્ય.
- યુનિટ IV: સમુદાય અને સામાજિક ક્રિયા સાથેનું સમાજકાર્ય.
- યુનિટ V: સમાજકાર્યમાં સંશોધન: માત્રાત્મક અને ગુણાત્મક અભિગમ.
- યુનિટ VI: વહીવટ, કલ્યાણ અને વિકાસ સેવાઓ.
- યુનિટ VII: સામાજિક નીતિ, આયોજન અને સામાજિક વિકાસ.
- યુનિટ VIII: ભારતીય બંધારણ, સામાજિક ન્યાય, માનવઅધિકાર અને સમાજકાર્ય.
- યુનિટ IX: સમાજકાર્યના વિવિધ ક્ષેત્ર I.
- યુનિટ X: સમાજકાર્યના વિવિધ ક્ષેત્ર II.

યુનિટ I

સમાજકાર્યનો વિકાસ અને લાક્ષણિકતાઓ.

- સમાજકાર્ય: વ્યાખ્યા, અવકાશ, સિદ્ધાંતો, સમાજકાર્ય પ્રકૃતિ, ધ્યેય અને પ્રક્રિયા.
- ઐતિહાસીક વિકાસ: સમગ્ર વિશ્વમાં વ્યવસાયિક સમાજકાર્યનો વિકાસ (યુકે, યુએસએ, અને ભારત).
- સામાજિક સુધારણા અને વ્યવસાયિક સમાજકાર્ય: 19 મી સદીમા સામાજિક સુધારકોનુ યોગદાન અને ભારતમાં વ્યવસાયિક સમાજકાર્ય વિકાસમાં 20 મી સદી.
- ભારતમા સમાજકાર્ય એક વ્યવસાય તરીકે: સમાજકાર્ય વ્યવસાયી માટે મૂલ્યો, સ્પર્ધાત્મકતા અને નૈતિકતાના મૂલ્યો.
- શિયરીઓ: સમાજકાર્ય પ્રેક્ટિસ માટે શિયરીઓ.
- સમાજકાર્ય બદલાતા સંદર્ભમા: ઉદભવેલા દ્રષ્ટિકોણ, પ્રવાહો અને સમાજકાર્યના પડકારો.
- સમાજકાર્યના વિવિધ સ્થળ: (કુટુંબ, બાળ અને યુવા કલ્યાણ, ઉદ્યોગ, ઘરડા વ્યક્તિઓની અક્ષમતા, દિવ્યાંગ, પર્યાવરણ, મહિલા અને કલ્યાણ, આરોગ્ય જાળવણી અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન).

યુનિટ II

સમાજ, માનવ વર્તન અને સમુદાયો.

- સામાજિક ખ્યાલ: સામાજિક માળખું, સામાજિક સંસ્થાઓ અને સામાજિક જૂથો, સમાજીકરણ, સામાજિક નિયંત્રણ અને સામાજિક બદલાવ.
- સમાજના અધ્યયન માટેના અભિગમો: કાર્યકારી, સંઘર્ષ / ડાયાલેક્ટિકલ, માળખાગતવાદ અને આધુનિકીકરણ પછી.
- સામાજિક વ્યવસ્થા અને સ્તરીકરણ: મુખ્ય સામાજિક વ્યવસ્થાઓ (કુટુંબ અને ધર્મ), સામાજિક સ્તરીકરણ: માર્ક્સવાદી, કાર્યકારી અને વેબેરીયન અભિગમ.

- માનવ વર્તન: સામાન્ય અને અસામાન્ય વર્તન નિર્ધારકો અને પૂર્વ વિકાસ સમયગાળા દરમિયાન માનવ વિકાસ, વિકાસ કાર્યો અને જોખમોનો જીવનકાળનો પરિપ્રેક્ષ્ય, બાળપણ, તરુણાવસ્થા, કિશોરાવસ્થા અને પુખ્તાવસ્થા.
- વ્યક્તિત્વની થિયરીઓ: વ્યક્તિત્વના માનસ વિશ્લેષણાત્મક થિયરી(સાઇકો એનાલિટિકલ થિયરી), વર્તણૂક થિયરી અને માનવતાવાદી થિયરી.
- સામાજિક મનોવિજ્ઞાન: સામાજિક સમજ, વલણની રચના, પરિવર્તન અને માપન, સંચાર અને સામૂહિક વર્તણૂકના સિદ્ધાંતો.
- સમુદાયોનો પ્રકાર: ગ્રામીણ, શહેરી, આદિજાતિ અને આભાસી સમુદાયો વિવિધ નબળા જૂથો / વિભાગો જેવા કે. મહિલાઓ, બાળ, વૃદ્ધ, દલિતો વગેરે; જાતિ અને વર્ગ - તેમની લાક્ષણિકતાઓ.

યુનિટ III

વ્યક્તિઓ અને જૂથો સાથે સમાજકાર્ય.

- મૂળભૂત સમાજકાર્યના ખ્યાલો: સામાજિક ભૂમિકાઓ (રોલ), સામાજિક કામગીરી, જરૂર આકલન, અનુકૂળન, સમાજ પર્યાવરણ, વ્યક્તિ-પર્યાવરણ ફીટ, સિદ્ધાંતો અને ઘટકો.
- સોશિયલ કેસ વર્ક પ્રેક્ટિસનો અભિગમ: કાર્ય કેન્દ્રિત અભિગમ, સમસ્યા હલ અભિગમ, કાર્ય કેન્દ્રિત અને આમૂલ અભિગમ.
- વ્યક્તિગત સમાજ કાર્ય ની પદ્ધતિઓ: તબક્કાઓ, ટેકનિક, ઇન્ટરવ્યુના સિદ્ધાંતો અને રેકોર્ડિંગ.
- સામાજિક જૂથ કાર્ય: વ્યાખ્યા, લાક્ષણિકતાઓ, કાર્ય અને જૂથ માળખું, જૂથોનું વર્ગીકરણ અને સામાજિક જૂથો બનાવવી, ઓળખના મુદ્દાઓ, વિવિધતા અને સીમાંતા.
- સામાજિક જૂથ કાર્યની પ્રક્રિયા અને જૂથોની ગતિશીલતા: સિદ્ધાંતો, નિર્દેશકો અને પરિણામો, નિર્ણય શક્તિ અને સમસ્યા ઉકેલવાની પ્રક્રિયા, નેતૃત્વગીરી, ભૂમિકાઓ અને જૂથ નેતાઓ જવાબદારીઓ થિયરીઓ.
- જૂથ વિકાસ: જૂથ કાર્ય, ટેકનીક્સ એન્ડ જૂથ કાર્ય, જૂથ વાતાવરણ, જૂથો માં વાર્તાલાપ કુશળતા ના તબક્કામાં કાર્યક્રમ મીડિયા અને જૂથ કાર્ય રેકોર્ડિંગ ઉપયોગ પર દેખરેખ અને મૂલ્યાંકન.

- વ્યક્તિગત સમાજકાર્ય અને જૂથ સમાજકાર્ય: વ્યક્તિગત સમૂહો તથા વિવિધ ક્ષેત્રો (બાળકો, સુધારણાત્મક સમાજકાર્ય, આરોગ્ય, મહિલાઓ, દિવ્યાંગ, ધરડા વ્યક્તિઓ, દલિત જૂથો, ધાર્મિક લઘુમતીઓ, વ્યક્તિઓ જેમકે ગે અને લેસ્બિયન અને અન્ય સામાજિક અને આર્થિક વંચિત જૂથો)

યુનિટ IV

સમુદાય અને સામાજિક ક્રિયા સાથેનું સમાજકાર્ય.

- સમુદાય સંસ્થા: ભારત, યુકે અને યુએસએમાં વિવિધ ખ્યાલો, વ્યાખ્યાઓ, અવકાશ અને ઐતીહાસીક પરિપ્રેક્ષ્ય, સમુદાય આધારિત માનવ મૂડી અને સામાજિક મૂડી.
- સમુદાય સંસ્થાની પ્રક્રિયા: સમુદાય સંસ્થા માં પગલાઓ, પદ્ધતિઓ, સિદ્ધાંતો, કૌશલ્ય, ધારણાઓ રેકોર્ડ જાળવણી, સમુદાય સંસ્થા માં એનજીઓની ઉમેરતા.
- સમુદાય સંસ્થાના અભિગમો: નમૂનાઓ, વ્યૂહરચના, સમુદાય આધારિત સંસ્થાઓની ભૂમિકા, નેતૃત્વ વિકાસ અને નેતાઓ, મકાન ભાગીદારી અને જોડાણો.
- સામાજિક ક્રિયા અને સામાજિક ચળવળ: કલ્પના, ઇતિહાસ, સમાજકાર્ય એક પદ્ધતિ તરીકે સામાજિક ક્રિયા.
- સામાજિક ક્રિયા મોડેલ: એક ઉદામવાદી કોમ્યુનિટી આયોજક, લિબરેશન થિયોલોજી કારણ કે પાઉલો ફાયર, વિચારધારા ભૂમિકા શૈલ એલિન્સ્કી ના કન્સ્ટેન્સાઇઝેશન મોડેલ.
- સામાજિક ચળવળો: મૂળ, પ્રકૃતિ, ચળવળના પ્રકારો, ચળવળના સિદ્ધાંતો અને આધુનિક અને નવી સામાજિક ચળવળ.
- સામાજિક ચળવળો, સામાજિક ક્રિયા અને સામાજિક પરિવર્તન: ચળવળ વિશ્લેષણ: વિચારધારા, માળખું, નેતૃત્વ, પ્રક્રિયા અને પરિણામ, વિચારધારાનું વિશ્લેષણ અને અભિગમ (ગાંધી, માર્ટિન લ્યુથર કિંગ જુનિયર અને ફ્રેન્કો ઝેનોન).

યુનિટ V

સમાજકાર્યમાં સંશોધન: માત્રાત્મક અને ગુણાત્મક અભિગમ.

1. માત્રાત્મક સંશોધન:

- સામાજિક વિજ્ઞાન સંશોધનની મૂળભૂત બાબતો: સંશોધનનો અર્થ, સામાજિક વિજ્ઞાન અને સમાજ કાર્ય સંશોધન: અર્થ, લક્ષણો અને અવકાશ.
- સામાજિક વિજ્ઞાન સંશોધન પગલાં: સંશોધનની ઓળખાણો અને સમસ્યા, સાહિત્ય સમીક્ષા, ઉદ્દેશો અને પૂર્વધારણા, સંશોધન આલેખન, સુત્રો, માહિતી સંગ્રહની પદ્ધતિઓ અને સ્ત્રોતો, માહિતીનું વિશ્લેષણ, પ્રક્રિયા અને લેખન સંશોધન અહેવાલો સહિત રજૂઆત, શૈલીઓ અને સંદર્ભો.
- મૂળ આંકડાકીય વિભાવનાઓ: આંકડાકીય તપાસની પ્રક્રિયા અને વર્ણનાત્મક અને અનુમાનિત આંકડાકીય પદ્ધતિઓ, પરિણાત્મક અને બિન-પરિણાત્મક પરીક્ષણો સાથે વ્યવહાર.

2. ગુણાત્મક સંશોધન:

- ગુણાત્મક સંશોધન: અર્થ ગુણાત્મક સંશોધનનો મૂળ સિદ્ધાંત, સમાજકાર્ય સંશોધન માટે પરિમાણાત્મક અને ગુણાત્મક અભિગમ વચ્ચેનો મૂળભૂત તફાવત.
- ગુણાત્મક સંશોધન નો અહેવાલ: પગલાંઓ, ગુણાત્મક સંશોધન પદ્ધતિઓ (ક્ષેત્ર અભ્યાસ, પ્રસંગનો અભ્યાસ, કેન્દ્રિત જુથ-ચર્ચા કથા, હકીકત, નિરીક્ષણ અને સૈદ્ધાંતિક સંશોધન).
- ગુણાત્મક માહિતીનું સંચાલન: ગુણાત્મક માહિતી અને અહેવાલ-લેખન વિશ્લેષણની કાર્યવાહી અને તકનીકો.
- 3. મિશ્ર પદ્ધતિ સંશોધન:

મિશ્ર પદ્ધતિ સંશોધન: મિશ્ર પદ્ધતિઓના ઘટકો, પીંજણ પરિમાણાત્મક અને ગુણાત્મક સંશોધનની પ્રક્રિયા.

યુનિટ VI

વહીવટ, કલ્યાણ અને વિકાસ સેવાઓ.

- સમાજ કલ્યાણ વહીવટ: અર્થ, ઇતિહાસ, સિદ્ધાંતો, લાક્ષણિકતાઓ અને સંસ્થાઓના પ્રકાર.
- વહીવટના પ્રકાર: સમાજ કલ્યાણ વહીવટ, લોક વહીવટ અને સામાજિક સુરક્ષા વહીવટ વચ્ચે ભેદ.
- કલ્યાણ એજન્સીઓની નોંધણી: સોસાયટીઓને લગતા કાયદા, ટ્રસ્ટ અને બિન નફાકારક સંસ્થાના પડકારો.
- સમાજ કલ્યાણ વહીવટી માળખું: સેવા પ્રદાતાઓ વહીવટી માળખાં (સરકારી અને બિન - સરકારી), સંસ્થા અને સંસ્થાગત કલ્યાણ સેવાઓ.
- વહીવટી ઘટકો: આયોજન, સંકલન, કર્મચારી ભરતી, તાલીમ અને વિકાસ, ધબ્ચાલેખન અને દસ્તાવેજીકરણ, અંદાજલેખન, દેખરેખ અને મૂલ્યાંકન, સંપર્કો અને જનસંપર્ક સંબંધો નિભાવવા.
- વહીવટની વ્યૂહરચનાઓ અને પદ્ધતિઓ: નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયામાં સમાજકાર્યકરોની ભૂમિકા, સંદેશાવ્યવહાર, ભૂમિકા, વર્ણન અને કાર્ય, કાર્યક્રમોનું ટકાઉપણું.
- ભંડોળ વધારવું અને સંસાધનોનું એકત્રીકરણ: અનુદાન-સહાય (સિદ્ધાંતો અને કાર્યવાહી), સંસાધન એકત્રીકરણ, નાણાકીય વહીવટ અને સામાજિક જાહેરાત - પ્રક્રિયા અને નમૂનાઓ.

યુનિટ VII

સામાજિક નીતિ, આયોજન અને સામાજિક વિકાસ.

- સામાજિક નીતિ: ભારતીય સંદર્ભમાં ખ્યાલ, લક્ષ્યો, અવકાશ, સંદર્ભ અને સામાજિક નીતિના નમૂનાઓ અને ભારતીય સંદર્ભમાં લાગુ.

- ઐતિહાસીક વિકાસ: વિવિધ નીતિઓની ઉત્ક્રાંતિ અને ઐતિહાસીક પરિપ્રેક્ષ્ય, સમાજ નીતિઓનો અમલ ખાસ કરીને સમાજના સીમાંત અને સંવેદનશીલ વર્ગ માટે.
- નીતિ ઘડવાની પ્રક્રિયા: નિર્ધારક અને પગલાં, સામાજિક નીતિ ઘડવાના અભિગમ, દેશમાં રાજકીય દૃશ્ય બદલાવની અસર
- સામાજિક આયોજન: ખ્યાલ, ઉદ્દેશો, અવકાશ, નમૂનાઓ, ભારતમાં સામાજિક અને આર્થિક આયોજન, આંતરરાષ્ટ્રીય આયોજન વચ્ચે આંતર સંબંધ.
- પંચવર્ષીય યોજનાઓ: ભારતમાં પંચવર્ષીય યોજનાઓ સાથે સામાજિક આયોજનમાં પરિવર્તન, સામાજિક આયોજન અને સામાજિક પરિવર્તન, ભારતમાં આયોજનના વિકાસ તરફ દોરી જતા પરિબળો. નીતિ આયોગની ભૂમિકાઓ અને કાર્યો.
- સામાજિક વિકાસ: સામાજિક વિકાસના હકારાત્મક અને નકારાત્મક પરિમાણો; કન્સેપ્ટ, નમૂનાઓ અને સિદ્ધાંતો, ઐતિહાસિક અને સામાજિક સંદર્ભોનો ભારતમાં વિકાસ.
- ટકાઉ વિકાસ: કલ્પના, વ્યૂહરચના, જટિલ મુદ્દાઓ, સામાજિક વિકાસની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ. સામાજિક વિકાસ માટે અભિગમ; સમાનતાઓ અને તફાવતો વ્યૂહત્મક વિકાસનો ધ્યેય, માનવ વિકાસ સૂચકાંક અને નીતિઓ અને કાર્યક્રમોના સૂચકો.

યુનિટ VIII

ભારતીય બંધારણ, સામાજિક ન્યાય, માનવ અધિકાર અને સમાજકાર્ય પ્રથા.

- ભારતીય બંધારણ: લાક્ષણિકતાઓ, સુવિધાઓ, પ્રસ્તાવના, રાજ્ય નીતિ અને લેખના નિર્દેશક સિદ્ધાંતો.
- સામાજિક ન્યાય: કલ્પના, વ્યાખ્યા, ઐતિહાસિક વિકાસ, પરિમાણો, અભિવ્યક્તિઓ અને સમાજકાર્ય વ્યવસાયના મુખ્ય મૂલ્ય તરીકે સામાજિક ન્યાય.
- સામાજિક ન્યાય અને નેતૃત્વ: સમુદાય નિર્માણ, વ્યક્તિગત અને સમુદાયનું સશક્તિકરણ, સામાજિક ન્યાય અને તકનીકી, પરિવર્તન માટે યોજના અને દ્રષ્ટિ પ્રોત્સાહન, પ્રતિબિંબ અને

જોડાણ, સામાજિક પુનર્ગઠન, દાખલાઓ, નીતિઓ, વિશેષાધિકારો, નીતિ નિર્માણ માટે સામાજિક ન્યાયના પ્રભાવ.

- સામાજિક ન્યાયનું સાધન: બંધારણીય આધાર અને ભારતીય કાયદાકીય પ્રણાલી, કાનૂની અને જાહેર હિમાયત, દબાણ જૂથ તરીકે નાગરિક સમાજની ભૂમિકા, વૈધાનિક સંસ્થાઓ.
- માનવઅધિકારનો ઇતિહાસ: માનવઅધિકારની કલ્પના અને ઐતિહાસિક સંદર્ભ, માનવાધિકારની ઘોષણાઓ, સંધિઓ અને સંમેલનો, માનવ અધિકાર અને સુરક્ષા પ્રણાલીઓ, ભારતીય સંદર્ભમાં માનવ અધિકાર.
- માનવઅધિકાર અને સમાજકાર્ય: સમાજકાર્યની આચારસંહિતા અને માનવ અધિકારનું સંરક્ષણ, સમાજકાર્ય પ્રથામાં માનવ અધિકારના પરિપ્રેક્ષ્ય, વંશીય સંવેદનશીલ પ્રથા, નારીવાદી પ્રેક્ટિસ, વિવિધ જૂથો સાથે સમાજકાર્ય.
- માનવઅધિકાર અને સમાજકાર્ય પ્રથાનું ઉલ્લંઘન: માનવઅધિકારના ઉલ્લંઘનો અને માનવઅધિકારની સક્રિયતાના પીડિતો સાથે સમાજકાર્ય. યુએનએચસીઆર, રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચ અને આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર એજન્સીઓની ભૂમિકા.

યુનિટ IX

સમાજકાર્ય વિવિધના ક્ષેત્ર - I

(આરોગ્યની કાળજીનો અભ્યાસ સાથે સમાજકાર્ય, વૃદ્ધ વ્યક્તિઓ સાથે સમાજકાર્ય અને વિકલાંગ વ્યક્તિઓ, જાતિ, મજૂર કલ્યાણ, ઔદ્યોગિક સંબંધો, કર્મચારી સંચાલન અને માનવ સંસાધન સંચાલન)

- તબીબી સમાજ કાર્ય અને માનસિક ચિકિત્સાનું સમાજકાર્ય: કલ્પના, વિકાસ, ભૂમિકા, કાર્યો / તબીબી સમાજકાર્યકર્તાઓ અને માનસિક ચિકિત્સા સમાજકાર્યકર્તાઓની જવાબદારીઓ.
- માનસિક સ્વાસ્થ્ય અને રોગ: સામાન્ય અને અસામાન્ય વર્તન, રોગશાસ્ત્ર, રોગના કારણો, પ્રકારો, તબીબી અભિવ્યક્તિ અને માનસિક રીતે અસંતુલિત વ્યક્તિઓનું વ્યવસ્થાપન,

મિજજની અવ્યવસ્થા, જ્ઞાનતંતુના રોગની અવ્યવસ્થા, માનસિક વિકાસના જૂથોની અવ્યવસ્થા, તાણ સંબંધિત વિકાર, બાળ અને કિશોરોમાં માનસિક આરોગ્ય સમસ્યાઓ, માનસિક આરોગ્ય સંબંધિત કાયદાઓ.

- વૃદ્ધત્વ અને નબળાઈના સિધ્ધાંતો: વૃદ્ધ વ્યક્તિઓની માનસિક અને સમાજશાસ્ત્રની થિયરીઓ, માનસિક, સામાજિક, શારીરિક જરૂરિયાતો અને વૃદ્ધ વ્યક્તિઓની સમસ્યાઓ. ઉપેક્ષા, દુરૂપયોગ, હિંસા અને ત્યાગ અને સમાજકાર્ય દરમિયાનગીરી સામે વૃદ્ધ વ્યક્તિઓના હક.
- દિવ્યાંગ વ્યક્તિઓ: અપંગતાનાં મોડેલ, અપંગતા યળવળ - કલ્યાણ ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્ય, કલ્યાણથી લઈને અધિકાર આધારિત અભિગમ, કાયદાકીય પગલાં અને સમાજકાર્ય દરમિયાનગીરીઓનાં રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વપૂર્ણ ઘટના.
- જાતિ અને વિકાસ: શિક્ષણ, આરોગ્ય, સંપત્તિ, રોજગાર અને આજીવિકામાં જાતિ વિષમતા, નિર્ણય કરવો, નારીકરણ ની ગરીબી અને જાતિ આધારિત હિંસા. બંધારણીય અને કાયદાકીય સલામતી અને સમાજકાર્યનો હસ્તક્ષેપ.
- મજૂર કલ્યાણ અને માનવ સંસાધન સંચાલન (એચઆરએમ): ઔદ્યોગિક વિકાસની આતિહસિક ભૂમિકા એક સમાજની પેટા-પદ્ધતિ, મજૂર વિકાસનો ખ્યાલ, અવકાશ, ઉદ્દેશો, સિદ્ધાંતો, થિયરિયો, મજૂર વિકાસનો સિદ્ધાંત, શ્રમ કાયદા, માનવ સંસાધન સંચાલન: ખ્યાલ, અવકાશ, ઉત્ક્રાંતિ, થિયરિયો, મોડેલ, પીટા-પદ્ધતિઓ, માનવ સંસાધન વિકાસ- કામગીરી વ્યવસ્થાપન પદ્ધતી, સિક્સ સિગમા, ISO, સંપૂર્ણ ગુણવત્તા સંચાલન, સહકારી સામાજિક જવાબદારી- ખ્યાલ, મુદ્દાઓ, અભ્યાસ, મોડેલ, ઘટકો, સહકારી શાસન અને અભિગમો.
- કર્મચારી સંચાલન અને ઔદ્યોગિક સંબંધો: કલ્પના, વ્યાખ્યા, ઉદ્દેશો, અવકાશ., કાર્યો, ઔદ્યોગિક સંબંધોના નિર્ધારકો અને પરાવર્તકો, ઔદ્યોગિક સંબંધોના નમૂનાઓ, વૈશ્વિકીકરણ અને ઉદ્યોગ, આંતરરાષ્ટ્રીય મજૂર સંગઠન (આઈએલઓ) ની ભૂમિકા, કાર્યો; સામૂહિક સોદાબાજી, કાર્ય વિશ્લેષણ, માનવશક્તિ આયોજન, સંસ્થા વર્તન અને સંસ્થા વિકાસનો હસ્તક્ષેપ.

યુનિટ-X

સમાજકાર્ય વિવિધના ક્ષેત્ર - II

(સામાજિક સંરક્ષણ અને સુધારાત્મક સેવાઓ, કુટુંબ અને બાળકો સાથેનું સમાજકાર્ય, પર્યાવરણ અને સમાજ કાર્ય, સમાજકાર્ય અને આપત્તિ નિવારણ વ્યવસ્થાપન).

- સામાજિક સંરક્ષણ: ખ્યાલ, તત્વજ્ઞાન અને બદલાતા પરિમાણો, બાળકોની સંભાળ અને સંરક્ષણની જરૂરિયાત, કાયદા સાથે સંઘર્ષમાં કિશોર, શેરી અને કાર્યકારી બાળકો અને યુવાન અપરાધીઓ, અનુભવ અને શરતી-મુદતી છુટી. સામાજિક સંરક્ષણમાં ઉભરતા મુદ્દાઓ.
- કાયદાઓ અને ફોજદારી ન્યાય પ્રણાલી: કિશોર ન્યાય (બાળકોની સંભાળ અને સંરક્ષણ) અધિનિયમ, 2000, અનૈતિક અવર જવર નિવારણ અધિનિયમ 1986, અનુભવ અપરાધારો અધિનિયમ, 1958, ભિખારી નિવારણ અધિનિયમ, માદક દ્રવ્યો અને સાયકોટ્રોપિક પદાર્થ એક્ટ 1986, જેલ અધિનિયમ અને ફોજદારી ન્યાય સિસ્ટમ.
- પરિવાર સાથે સમાજકાર્ય: કાર્ય વિકાસના તબક્કા અને કૌટુંબિક દાખલા, કૌટુંબિક કાર્યકારી સિદ્ધાંતો (કુટુંબિક ગતિશીલતા અને સૈદ્ધાંતિક નમૂનાઓ).
- બાળ વિકાસ: ખ્યાલ, તત્વજ્ઞાન અને ઐતિહાસિક સંદર્ભ, ભારત રાજ્યના બાળકો - વસ્તી વિષયક પાશ્ચિત્ર, શિક્ષણ અને સંરક્ષણ.
- બાળકો માટે નીતિઓ અને કાર્યક્રમો: બંધારણીય જોગવાઈઓ: આંતરરાષ્ટ્રીય પરિપ્રેક્ષ્ય અને યુએન સંમેલન બાળકોના હક, સ્ત્રી ભૂણહત્યા માટેના કાર્યક્રમો અને કાયદાઓ ઘડવા, દતક, વનસંભાળ, વાલીપણું અને બાળલગ્ન અને સમાજકાર્યના હસ્તક્ષેપો.
- પર્યાવરણ અને સમાજકાર્ય: કારણો અને પરિણામો, સ્ત્રીઓ, ગરીબ, સીમાંત જૂથો અને સ્વદેશી વસ્તી પર વિશિષ્ટ અસર. માનવ અધિકારના પરિપ્રેક્ષ્યમાં પર્યાવરણ. પર્યાવરણના સંચાલન, સંરક્ષણ અને પ્રોત્સાહનમા પર્યાવરણીય હલનચલન અને સમાજકાર્ય દરમિયાનગીરીઓ.
- સામાજિક કામ અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન: આપત્તિ સંબંધિત ખ્યાલ અને વ્યાખ્યાઓ: જોખમ, ભેદતા અને હોનારત, કુદરતી અને માનવસર્જિત આપત્તિઓના વિવિધ સ્વરૂપો.હોનારત અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપનની શરૂઆત, પૂર્વ અને બાદ હોનારત દરમિયાનગીરીની અસર.